

Prövningens dagar (Vperjod, 22 [9] juli 1917)

Blod har flutit på Petrograds gator. Ett tragiskt kapitel har lagts till den ryska revolutionens historia. Vem bär skulden? ”Bolsjevikerna” säger mannen på gatan, och upprepar vad han har läst i tidningarna. Vad borgarklassen och de opportunistiska politikerna anbelangar, är dessa tragiska händelser slutdiskuterade med orden: arrestera anstiftarna och avvärja massorna. Och målet för dessa handlingar är att upprätta ”revolutionär ordning”. När socialistrevolutionärerna och mensjevikerna arresterar och avvärjar bolsjevikerna förbereder de sig för att upprätta ”ordning”. Det finns bara en fråga: Vilken sorts ordning, och för vem?

Revolutionen väckte stora förhoppningar hos massorna. Bland Petrograds massor, som spelade en ledande roll under revolutionen, hälsades dessa förhoppningar och förväntningar med utomordentlig uppriktighet. Det var det socialdemokratiska partiets uppgift att omvandla dessa förhoppningar och förväntningar till ett klart definierat politiskt program för att rikta in massornas revolutionära otålighet mot planerade politiska aktioner. Revolutionen ställdes ansikte mot ansikte med *statsmakten*. Vi, liksom den bolsjevikiska organisationen,¹ stod för att överlämna all makt till arbetar-, soldat- och bondedeputerades sovjeters centralkommitté. De övre klasserna, och dit måste vi räkna socialistrevolutionärerna och mensjevikerna, uppmanade massorna att stöda Miljukov-Gutjkovs regering. In i det sista, det vill säga ända tills dessa den första provisoriska regeringens mer uppenbart imperialistiska personer avgick, var båda de ovan nämnda partierna hårt knutna till regeringen över hela linjen. Först efter ombildningen av regeringen fick massorna veta från *sina egna* tidningar att de inte hade fått veta hela sanningen, att de hade blivit lurade. Då blev de tillsagda att lita på den nya ”koalitions”regeringen. Den revolutionära socialdemokratin förutsåg att den nya regeringen inte på något avgörande sätt skulle skilja från den gamla, att den inte skulle göra några eftergifter till revolutionen och återigen skulle förråda massornas förhoppningar. Och så blev det. Efter två månader av svag politik, krav på förtroende, förmanande tal, kunde inte regeringen längre dölja att den bara förvirrade frågorna. Det blev uppenbart att massorna ännu en gång – och denna gång grymmare än någonsin – hade blivit lurade.

Otåligheten och misstron bland arbetarnas och soldaternas stora massa i Petrograd ökade inte dag för dag, utan timma för timma. Dessa känslor underbyggdes av det för alla deltagande hopplösa och utdragna kriget, av den ekonomiska upplösningen, av ett osynligt produktionsstopp inom industrins viktigaste branscher, och de fick ett omedelbart politiskt uttryck i parollen ”All makt åt sovjeterna!” Kadeternas avgång och det definitiva beviset på den provisoriska regeringens bankrutt övertygade massorna ännu mer bestämt om att de hade rätt mot sovjeternas officiella ledare. Socialistrevolutionärernas och mensjevikernas vacklan lade bara ved på brasan. *Kraven, nästan förföljelserna, som riktades mot garnisonen i Petrograd, och som krävde att den skulle inleda en offensiv, fick en liknande effekt.* Explosionen var oundviklig.

Samtliga partier, inklusive bolsjevikerna, gjorde allt för att hindra massorna från att genomföra demonstrationen 16 [3 gamla stilen] juli. Men massorna demonstrerade ändå, och dessutom med vapen i hand. På kvällen 16 [3] juli sa alla agitatorer, alla distriktsrepresentanter, att eftersom frågan om makten inte var löst måste demonstrationen 17 [4] juli äga rum, och att det inte gick att hålla

1 När Trotskij skrev detta var han fortfarande medlem i *mezrajontsi* [interdistriktskommittén].

tillbaka folket. Det är den enda orsaken till att bolsjevikpartiet, och tillsammans med det vår organisation, bestämde sig för att inte hålla sig utanför och två sina händer för konsekvenserna, utan göra allt i sin makt för att omvandla händelserna 17 [4] juli till en fredlig massdemonstration. Det var den enda innebörden i appellen 17 [4] juli. Eftersom de kontrarevolutionära banden säkert skulle ingripa, var det givetvis uppenbart att det skulle bli blodiga sammandrabbningar. Det är sant att vi hade kunnat lämna massorna utan politisk vägledning, så att säga halshugga dem politiskt, genom att vägra att leda dem, att lämna dem åt sitt öde. Men eftersom vi är ett arbetarparti varken kunde eller ville vi följa Pilatus taktik: vi beslutade oss för att ansluta oss till massorna och stanna med dem, för att under de givna omständigheterna ge tumultet så mycket organisation som möjligt, och på så sätt i största möjliga utsträckning minska antalet offer. Fakta är välkända. Blod har spillts. Och nu försöker borgarklassens ”inflytelserika” press, och andra tidningar som tjänar borgarklassen, lägga hela ansvaret för konsekvenserna på våra axlar – för fattigdomen, utmattningen, missnöjet och massornas upprors känslor. För att lyckas med detta syfte, för att fullborda det kontrarevolutionära angreppet på proletariats parti, träder det fram anonyma, halvt anonyma eller offentligt kända slynglar, som sprider anklagelser om mutor: blod har flutit på grund av bolsjevikerna, och bolsjevikerna handlade på Wilhems order.

Vi genomgår nu provningens dagar. Massornas ståndaktighet, deras självbehärskning, deras ”vänners” trofasthet, allt detta utsätts för ett eldprov. Vi utsätts också för detta prov, och vi kommer att träda ur det starkare, mer enade, än ur någon tidigare provning. Livet är med oss och kämpar för oss. Den nya omorganiseringen av makten framtvängades av en omöjlig situation och de härskande partiernas bedrövliga klenmod, men kommer inte att ändra någonting eller lösa någonting. Det krävs en radikal förändring av hela systemet. Det krävs revolutionär makt.

Tsereteli-Kerenskijs politik syftar till att avväpna och försvaga revolutionens vänster. Om de med hjälp av dessa metoder lyckas upprätta ”ordning”, så kommer de att bli de första – efter oss förstas – att falla offer för denna ”ordning”. Men de kommer inte att lyckas. Motsättningarna är för djupa, problemen alltför enorma för att bara sopas undan med polisiära åtgärder.

Efter provningens dagar kommer framstegens och segers dagar att komma.

22 [9] juli 1917

(Översättning: Göran Källqvist)